

AFGØRELSE

energi
KLAGENÆVNET

(VE-loven og Elforsyning)

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf.: 72 40 56 00

www.ekn.dk
ekn@naevneneshus.dk

KLAGE FRA	Klegod Grundejerforening, Grundejerforeningen for Mågedalen, Houvig og Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit	for	20. december 2018
OVER	Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016	af	J.nr. 18/00219 (1131-17-157)
OM	tilladelse til etablering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark.		J.nr. 18/00222 (1131-17-170)
NÆVNETS	Nævnensformand og dommer, Peter Ulrik Urskov		J.nr. 18/00225 (1131-17-185)
SAMMEN-	Næstformand, professor, ph.d. og cand.jur.		
SÆTNING	Bent Ole Gram Mortensen		RBB-EKN
I SAGEN	Professor, ph.d og cand.jur. Birgitte Egelund Olsen		
	Konsulent, civilingeniør Knut Berge		
	Direktør og cand.polyt. Poul Sachmann		

NÆVNETS Energiklagenævnet ophæver og hjemviser den del af
AFGØRELSE Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016, der angår vurderingen af virkningerne på miljøet, til fornyet behandling. Hjemvisningen sker med henblik på, at Energistyrelsen udarbejder et VVM-tillæg, der omfatter det konkrete projekt, og først herefter træffer endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang.

Klegod Grundejerforening, Grundejerforeningen for Mågedalen, Houvig og Sammenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit har ved individuelle klager af 23. januar 2017 og 24. januar 2017 indbragt Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016 for Energiklagenævnet. Ved afgørelsen (herefter etableringstilladelsen) gav Energistyrelsen Vattenfall Vindkraft A/S (herefter Vattenfall) tilladelse til etablering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark. Tilladelsen blev givet med hjemmel i §§ 22 og 25 i lov om

fremme af vedvarende energi (VE-loven)¹ og § 22 a i lov om elforsyning (elforsyningsloven).²

De tre klager over Energistyrelsens afgørelse behandles i Energiklagenævnet under journalnumrene 18/00219, 18/00222 og 18/00225.³

Energiklagenævnet har tidligere i forbindelse med nævnets behandling af sagen truffet afgørelse om, at klagerne fra Klegod Grundejerforening og Grundejerforeningen for Mågedalen, Houvig ikke tillægges opsættende virkning, jf. Energiklagenævnets afgørelser med j.nr. 1131-17-157 og 1131-17-170 af 21. august 2017. I forbindelse hermed lagde nævnet til grund, at Klegod Grundejerforening og Grundejerforeningen for Mågedalen, Houvig er klageberettiget, da begge grundejerforeninger efter deres formål opfylder bestemmelsen i VE-lovens § 67, stk. 2. Energiklagenævnet finder på baggrund af grundejerforeningens vedtægter, at tilsvarende gør sig gældende for Sømmenslutningen af Sommerhusgrundejerforeninger på Holmsland Klit.

Klagerne behandles og afgøres samlet i denne afgørelse.

Energiklagenævnet bemærker, at klagefristen i denne sag udløb ved kontortids ophør den 19. januar 2017, hvilket er fire uger fra meddelelsestidspunktet for afgørelsen, jf. VE-lovens § 66, stk. 4 og elforsyningslovens § 89, stk. 5. I forbindelse med offentliggørelsen af Energistyrelsens afgørelser oplyste Energistyrelsen imidlertid, at klagefristen udløb den 25. januar 2017. På den baggrund har Energiklagenævnet besluttet at anse de klager, der er modtaget til og med den 25. januar 2017 som rettidig modtaget.

Energiklagenævnet bemærker endvidere, at seneste indlæg i sagen er modtaget i nævnet i november 2018, og at sagen har været behandlet på nævnets møder den 5. november 2018 og den 17. december 2018.

Sagens baggrund

I marts 2012 indgik den daværende regering en energipolitisk aftale med Folketingets øvrige partier, bortset fra Liberal Alliance, om Danmarks energipolitik i perioden 2012-2020. Et af hovedelementerne i aftalen er en

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1288 af 27. oktober 2016 om lov om fremme af vedvarende energi var gældende på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen meddelte Vattenfall tilladelse til etablering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark, men er blevet erstattet af lovbekendtgørelse nr. 1194 af 28. september 2018.

² Lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016 om lov om elforsyning var gældende på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen meddelte Vattenfall tilladelse til etablering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark, men er blevet erstattet af lovbekendtgørelse nr. 1009 af 27. juni 2018.

³ Klagerne har fået tildelt nyt j.nr. hos Energiklagenævnet, men har tidligere været behandlet i nævnte rækkefølge under j.nr. 1131-17-157, 1131-17-170 og 1131-17-185.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 2 af 23

begrænsning af fossile brændsler samtidig med, at andelen af vedvarende energi øges. Den vedvarende energi øges blandt andet ved en udbygning af vindkraften på havet. Målsætningen er, at elproduktionen fra vindmøller skal udgøre 50 % af elforsyningen i 2020. Herved vil Danmark leve op til sine klimapolitiske forpligtelser i forhold til EU regionalt i forhold til at nedbringe udslippet af CO₂ og øge andelen af vedvarende energi⁴ og FN globalt.⁵

I oktober 2012 kom Havvindmølleudvalget⁶ med den endelige rapport⁷ omhandlende en screening af egnede placeringer til kystnære havvindmølleprojekter op til 200 MW pr. område indenfor 20 km fra kysten. Den mere kystnære placering af mindre havvindmølleparker er foretaget ud fra det primære ønske om at holde omkostningerne til udbygningen nede. På baggrund af landskabelige og visuelle hensyn, fandt Havvindmølleudvalget, at havvindmøller med en højde på 200 meter skulle have en mindste afstand på 4 km ud for byer og sommerhusområder.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

Som led i opfølgningen på Energiaftale 2012 og Aftale om tilbagerulning af FSA (forsyningssikkerhedsafgifter) mv. og lempelser af PSO-afgiften⁸ af 14. juli 2014⁹, blev de 350 MW kystnære havvindmølleparker Vesterhav Syd og Vesterhav Nord sendt i udbud.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Energinet blev ved pålæg af 29. januar 2013 og 12. november 2013 fra Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet bedt om at varetage VVM-undersøgelserne for havvindmølleparkerne Vesterhav Syd og Vesterhav Nord med tilhørende ilandføringsanlæg og anlæg på land.

Side 3 af 23

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. [406/2009/EF](#) af 23. april 2009 om medlemsstaternes indsats for at reducere deres drivhusgasemissioner med henblik på at opfylde Fællesskabets forpligtelser til at reducere drivhusgasemissionerne frem til 2020, og direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, artikel 3.

⁵ Kyoto-protokollen af 11. december 1997, senere ændret ved Paris-aftalen af 12. december 2015.

⁶ Havvindmølleudvalget blev nedsat af den daværende regering i 2012, for at lave en screening af egnede placeringer til kystnære havvindmølleprojekter op til 200 MW.

⁷ Kystnære havmøller i Danmark, Screening af havvindmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten, oktober 2012. Endelig rapport.

⁸ PSO-afgiften – *Public Service Obligation* – blev indført af Folketinget i 1998, for at fremme en miljøvenlig elproduktion fra vedvarende energikilder som f.eks. vindmøller. PSO-afgiften blev underkendt af EU-Kommissionen i 2016, fordi den også blev pålagt udenlandske selskaber, selvom de ikke kunne modtage støtte fra Danmark til deres elproduktion fra vedvarende energikilder. Et bredt flertal i Folketinget blev enige om at udfase PSO-afgiften fra 2017-2022. EU-Kommissionen betingede sin godkendelse til forslaget, med at Danmark øger transmissionskapaciteten til nabolandene for at fremme øget konkurrence og handel med elektricitet.

⁹ <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2014/07/aftale-om-tilbagerulning-af-fsa-mv,-d,-og-lempelser-af-pso/>.

I forbindelse med VVM-processen blev der afholdt to offentlige møder. Det første møde fandt sted i "ide-fasen" i starten af 2014. Det andet møde fandt sted i maj 2015 som led i offentliggørelsen af forslaget til VVM-redegørelsen.

Forslaget til VVM-redegørelsen forelå i april 2015, hvorefter det blev sendt i offentlig høring fra den 5. maj 2015 til den 30. juni 2015. Den endelige VVM-redegørelse og miljøvurdering af kommuneplantillæg for Vesterhav Syd Havvindmøllepark blev offentliggjort den 26. november 2015 af Energistyrelsen og Naturstyrelsen.

Efter gennemførelse af en udbudsrunde blev der den 1. september 2016 afgivet tilbud. Vattenfall vandt retten til at opføre havvindmølleparkerne Vesterhav Syd på 170 MW og Vesterhav Nord på 180 MW.

Den 22. december 2016 indgik Energistyrelsen og Vattenfall "Aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Vesterhav Syd, i Nordsøen". I forlængelse heraf meddelte Energistyrelsen Vattenfall "Tilladelse til etablering af havvindmølleparken, Vesterhav Syd, med tilhørende elforsyningsnet på søterritoriet i Nordsøen (etableringstilladelse)".

Den 23. januar 2017 og 24. januar 2017 påklagede klagerne Energistyrelsens etableringstilladelse til Vesterhav Syd Havvindmøllepark til Energiklagenævnet, idet klagerne blandt andet ønsker en placering af havvindmøllerne så langt fra kysten som muligt for at mindske den visuelle påvirkning af det kystnære landskab mest muligt.

Om selve VVM-forløbet fremgår det af sagens oplysninger, at designet for Vesterhav Syd Havvindmøllepark samt valg af mølletype ikke var fastlagt på tidspunktet for tilblivelsen af VVM-redegørelsen eller meddelelse af etableringstilladelsen. VVM-redegørelsen blev som følge heraf udarbejdet på baggrund af en overordnet rammebeskrivelse af projektet ud fra en vurdering af de værste tænkelige påvirkninger inden for en teknisk ramme for projektet. Den tekniske projektbeskrivelse tager udgangspunkt i, at kapaciteten af hver enkelt havvindmølle vil være mellem 3 MW og 10 MW. I forbindelse hermed anføres i VVM-redegørelsen, at den installationsmetode og anlægstype, der giver den største miljøpåvirkning for hver receptor (modtager af miljøpåvirkning), er valgt som udgangspunkt for vurderingerne, og at de påvirkninger, som er vurderet i redegørelsen, angiver den maksimale påvirkning, som projektet resulterer i inden for hvert emne.

Af sagens oplysninger fremgår endvidere¹⁰, at etableringstilladelsen og de heri fastsatte vilkår, der er et resultat af vurderingerne af rammeprojektets miljømæssige indvirkninger i VVM-redegørelsen, ikke giver Vattenfall ret til at

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 4 af 23

¹⁰ Jf. herved etableringstilladelsens pkt. 2.2 – 2.4.

påbegynde arbejdet med etableringen af Vesterhav Syd Havvindmøllepark. Retten hertil forudsætter en igangsætningstilladelse, som meddeles af Energistyrelsen på et senere tidspunkt på baggrund af et af Vattenfall udarbejdet detailprojekt, der indeholder en detaljeret projektbeskrivelse af blandt andet havvindmølleparkens konkrete design samt valg af komponenter m.m., og hvori det dokumenteres, at vilkårene stillet i etableringstilladelsen vil blive opfyldt.

Klagerens synspunkter og bemærkninger

Klagerne finder, at etableringstilladelsen til Vesterhav Syd Havvindmøllepark skal ophæves.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

Til støtte for påstanden, har klagerne navnlig anført følgende:

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

Beslutningen i 2012 om placeringen af havvindmølleparken

- At planmyndigheden (Energistyrelsen og Naturstyrelsen) ikke har inddraget offentligheden forud for beslutningen om placeringen af Vesterhav Syd Havvindmøllepark.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

- At beslutningen om placeringen af havvindmølleparken mellem 4 og 8 km. fra kysten ud for Holmsland Klit er truffet af Folketingets energipolitiske flertal i efteråret 2012 uden at offentligheden, herunder virksomheder og grundejere der påvirkes økonomisk negativt af beslutningen, har haft mulighed for at fremkomme med synspunkter og indsigelser.

RBB-EKN

Side 5 af 23

- At screeningsrapporten ikke har været i offentlig høring, men alene i en myndighedshøring uden at involvere offentligheden.
- At Energistyrelsen ikke aktivt – f.eks. gennem annoncering, offentlige møder m.v. – har gjort noget for at involvere offentligheden, som det fremgår af retningslinjer for offentlige myndigheders inddragelse af offentligheden i Aarhus-konventionen.
- At screeningsrapporten ikke behandler de visuelle gener og ødelæggelser, som de kystnære havvindmøller vil medføre for de udpegede områder, idet rapporten alene behandler nogle generelle afstandskrav, som ikke er nærmere dokumenteret i rapporten. Beslutningen i efteråret 2012 er derfor truffet på et ufuldstændigt grundlag, hvor der ikke er taget højde for de landskabelige ødelæggelser af kyst- og klitlandskabet, som havvindmølleparken medfører, og som efterfølgende er beskrevet i VVM-redegørelsen fra april 2015.

Krav til processen omkring VVM-redegørelsens tilblivelse

- At den foreliggende VVM-redegørelse, der ligger til grund for projektet, ikke efterlever kravene til proces, som er forudsat og beskrevet i VVM-bekendtgørelsen.

Krav til VVM-redegørelsens indhold

- At den foreliggende VVM-redegørelse, der ligger til grund for projektet, ikke efterlever kravene til indhold, som er forudsat og beskrevet i VVM-bekendtgørelsen.

- At VVM-redegørelsen er mangelfuld, idet:

- VVM-redegørelsen ikke indeholder en beskrivelse og konsekvensvurdering som anført i VVM-bekendtgørelsen af mulige alternativer til den nu foreslåede placering af havvindmølleparken, så man undgår en kystnær placering, der vil være ødelæggende for et af landets mest attraktive ferie- og turistområder. Planmyndigheden kan ikke fravige det krav, som er fastlagt i lovgivningen om, at alternativer skal beskrives og undersøges, blot fordi et flertal i Folketinget har besluttet placeringen af havvindmølleparken. En VVM-redegørelse bør indeholde en beskrivelse af de forskellige forhold og mulige naturmæssige og økonomiske alternativer, så Folketinget/udvalget har et kvalificeret grundlag at basere beslutningen på, og ikke alene ud fra et energiforlig i 2012, hvor man ikke kendte konsekvenserne;
- VVM-redegørelsen ikke behandler konsekvenserne af havvindmølleparkens visuelle påvirkning på klitlandskabet og det frie udsyn over havet med deraf følgende uheldige konsekvenser for den rekreative og naturmæssige oplevelse af kystområdet;
- VVM-redegørelsen ikke giver et retvisende billede af sortandens udbredelse i projektområdet for Vesterhav Syd, idet det ved opslag i DOF-databasen¹¹ kan konstateres, at der ved Lyngvig Fyr – i modsætning til det anførte i VVM-redegørelsen – er observeret et ganske betydeligt antal sortænder i forbindelse med observationer på tilfældige tidspunkter i perioden 1994 til 2017;

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 6 af 23

¹¹ Dansk Ornitologisk Forenings database til registreringer af observationer af fugle og andre udvalgte dyr.

- planmyndigheden ikke har forholdt sig til de meget alvorlige miljøpåvirkninger;
- VVM-redegørelsen undlader at beskrive afværgeforanstaltninger, der kan begrænse de alvorlige miljømæssige konsekvenser ved den kystnære placering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark;
- beskrivelsen af de socioøkonomiske effekter, herunder havvindmølleparkens påvirkning af ejendomspriserne og turismen i området, er mangelfuld; **20. december 2018**
J.nr. 18/00219
(1131-17-157)
- planmyndigheden har undladt at lave en uvildig og objektiv undersøgelse af de socioøkonomiske konsekvenser, herunder økonomiske konsekvenser for borgere og virksomheder, der berøres af projektet; J.nr. 18/00222
(1131-17-170)
J.nr. 18/00225
(1131-17-185)
- VVM-redegørelsen mangler faglighed og objektivitet i vurderingen af de socioøkonomiske konsekvenser. RBB-EKN

Etableringstilladelsen og grundlaget herfor

Side 7 af 23

- At etableringstilladelsen ikke beskriver Vattenfalls projekt, som ligger til grund for etableringstilladelsen.
- At Vattenfalls præsentation af deres projekt, som ligger til grund for etableringstilladelsen, er misvisende, idet den ikke beskriver de reelle konsekvenser af projektet for området.
- At der ikke kan gives etableringstilladelse med klagemulighed til et projekt, som ikke er beskrevet overfor offentligheden med deraf manglende mulighed for at forholde sig til konsekvenserne.
- At det fremgår af VVM-redegørelsen, den sammenfattende redegørelse og etableringstilladelsens pkt. 4.6, at havvindmøllerne skal opstilles i et let opfatteligt geometrisk mønster og optræde i landskabet som en velafgrænset gruppe. Kravet herom er ikke opfyldt, idet Vattenfalls projekt ikke fremstår som en 'velafgrænset gruppe', men tværtimod er udstrakt unødigt over den ca. 15 km. lange projektstrækning. Den 15 km. lange møllerække vil fremstå som en voldsom visuel mur, der vil påvirke det visuelle indtryk i området og på kysten. Vattenfall skal tilrette projektet, så havvindmøllerne fremstår i et let opfatteligt og velafgrænset

mønster set i lyset af de visuelle gener, som er beskrevet i VVM-redegørelsen. Alternativt skal projektet opgives.

- At en placering af havvindmøllerne i to eller tre rækker så langt ude i VVM-redegørelsens projektområde som muligt – herunder en placering helt eller delvist vinkelret på kysten – vil mindske de visuelle gener.
- At det i VVM-redegørelsen anbefales, at havvindmøllerne placeres så langt til havs som muligt. Af Vattenfalls oplysninger fremgår, at ca. 50 % af havvindmøllerne placeres inden for et område beliggende 4,2 til 4,5 km. fra kysten. Klagerne finder ikke, at en sådan placering af havvindmøllerne er i overensstemmelse med VVM-redegørelsens anbefaling eller etableringstilladelsens pkt. 4.7 om, at vindmøllerne placeres så langt til havs som muligt.
- At Energistyrelsens rapport fra juni 2012¹² beskriver nogle klare principper for opsætning af kystnære havvindmøller, som Vattenfalls projekt ikke er i overensstemmelse med.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Andre synspunkter:

- Formålet med en VVM-redegørelse må være, at planmyndigheden – uanset Folketingsflertallet – tager konsekvenserne af de meget alvorlige miljøfaglige vurderinger og ændrer eller opgiver projektet.
- At der ikke i forbindelse med godkendelsen af VVM-redegørelsen er taget hensyn til de oplysninger, der foreligger omkring de naturmæssige konsekvenser ved opførelse af havvindmølleparken.
- At Danmark ikke overholder internationale forpligtelser til beskyttelse af sortanden, såfremt havvindmøllerne placeres i overensstemmelse med Vattenfalls projekt for havvindmølleparken.
- At klagerne er uforstående overfor, at de statslige myndigheder som grundlag for støjvurderinger af Vesterhav Syd Havvindmøllepark lægger en bekendtgørelse til grund, der er juridisk usikkerhed om gyldigheden af.
- At klagerne er af den overbevisning, at der er betydelig usikkerhed omkring støjgrænserne. En usikkerhed der bør føre til, at hele projektet for Vesterhav Syd revurderes med henblik på at rykke

Side 8 af 23

¹² Energistyrelsens rapport fra juni 2012 ”Kystnære Havvindmølleplaceringer – en vurdering af de visuelle forhold ved opstilling af store vindmøller nær kystområder”.

møllerne længst mulig ud i det projektområde, der er fastlagt i VVM-redegørelsen.

- At man kun ved at rykke møllerne længst muligt ud i det projektområde, der er fastlagt i VVM-redegørelsen, sikrer den mindst mulige påvirkning af sortænder (og andre beskyttede arter), der trækker og raster langs med den jyske vestkyst.

Vattenfall Vindkraft A/S' synspunkter og bemærkninger

Vattenfall finder, at etableringstilladelsen til Vesterhav Syd Havvindmøllepark skal stadfæstes.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

Til støtte for påstanden, har Vattenfall navnlig anført følgende:

Krav til processen omkring VVM-redegørelsens tilblivelse samt krav til VVM-redegørelsens indhold

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

- At den foreliggende VVM-redegørelse lever op til kravene til proces og indhold, jf. VVM-bekendtgørelsen.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

Etableringstilladelsen og grundlaget herfor

RBB-EKN

- At det ikke fremgår af VVM-redegørelsen eller etableringstilladelsen, at havvindmøllerne skal koncentreres eller opstilles på en bestemt måde inden for en bestemt del af opstillingsområdet, men at møllerne – under iagttagelse af blandt andet etableringstilladelsens pkt. 4.6 – kan opstilles inden for hele det område, som er udlagt til projektet, jf. etableringstilladelsens pkt. 4.1.
- At Vattenfall den 7. maj 2018 har fremsendt en rapport til Energistyrelsen som dokumentation for, at det tekniske anlæg, parklayoutet og de miljøpåvirkninger, der er en følge heraf, er inden for rammerne af den gennemførte VVM-redegørelse og dermed opfylder etableringstilladelsens vilkår.
- At Vattenfall vurderer, at beskrivelsen af projektet i den fremsendte rapport af 7. maj 2018 opfylder vilkårene i etableringstilladelsens pkt. 4.6 med hensyn til opstillingsmønsteret.
- At vilkåret i etableringstilladelsens pkt. 4.7, om at mindske den visuelle påvirkning af havvindmøllerne ved blandt andet at placere møllerne så lang fra kysten som muligt, ikke er et ufravigeligt krav men alene en anbefaling.

Side 9 af 23

- At anbefalingen i etableringstilladelsens pkt. 4.7, om at opstille færre men mere højtydende havvindmøller i øvrigt anses for opfyldt, jf. beskrivelsen af projektet i den rapport som Vattenfall har fremsendt til Energistyrelsen af 7. maj 2018.

Energistyrelsens synspunkter og bemærkninger

Energistyrelsen finder, at etableringstilladelsen til Vesterhav Syd Havvindmøllepark skal stadfæstes.

Til støtte for påstanden, har Energistyrelsen navnlig anført følgende:

20. december 2018

Krav til processen omkring VVM-redegørelsens tilblivelse

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

- At Energistyrelsen har iagttaget de processuelle regler, jf. den dagældende VVM-bekendtgørelse, og derved inddraget borgerne i VVM-processen.

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

Krav til VVM-redegørelsens indhold

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

- At der er taget hensyn til de miljø- og naturmæssige konsekvenser ved opførelse af havvindmølleparken Vesterhav Syd, idet der er udarbejdet en VVM-redegørelse for havvindmølleparken, der omfatter en vurdering af den potentielle påvirkning af havvindmølleprojektet på blandt andet det fysiske/kemiske, menneskelige og naturlige miljø i projektets levetid – herunder i anlægs-, drifts- og afviklingsfasen – samt en vurdering af kumulative påvirkninger af havvindmølleprojektet, jf. den dagældende VVM-bekendtgørelse. VVM-redegørelsen indeholder en vurdering af de af klagerne anførte påvirkninger, som havvindmøllerne vil have på kyst, klitter og landjord samt eventuelle gener fra lys, reflekser og natbeslutning. Redegørelsen indeholder endvidere en vurdering af havvindmøllernes indvirkning på områdets rekreative værdi og det eventuelle bygningsmæssige og trafikale kaos i området i forbindelse med opførelsen af Vesterhav Syd Havvindmøllepark.

RBB-EKN

Side 10 af 23

- At det i VVM-redegørelsen blandt andet konkluderes, at støjpåvirkningen fra anlægsaktiviteter på land (fra kabellægning, trafik etc.) alene vil have en mindre påvirkning på befolkningen i anlægsperioden.
- At VVM-redegørelsen også indeholder en konsekvensvurdering af havvindmøllernes påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder og en vurdering af konsekvenserne for beskyttede arter (bilag IV-arter) i området, jf. kravene hertil i bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om

konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

- At de pågældende registreringer (data) om sortanden – som klagerne henviser til, jf. DOF-databasen – ikke bibringer ny viden, som kan ændre konklusionen i VVM-redegørelsen, herunder anvendes til at fastlægge hvor sortanden fordeler sig i området for den projekterede havvindmøllepark. **20. december 2018**
J.nr. 18/00219
(1131-17-157)
- At registreret data i DOF-databasen for de seneste ti år – perioden 2007 til 2017 – støtter konklusionen, som fremgår af de studier, der ligger til grund for VVM-redegørelsen, om at sortanden er relativt fåtallig i området ved Lyngvig Fyr. J.nr. 18/00222
(1131-17-170)
- At VVM-redegørelsens konklusioner om rastende fugle bygger på en beskrivelse af, hvordan rastende fugle fordeler sig i undersøgelsesområdet, der er lavet ud fra eksisterende data, herunder blandet andet data fra det nationale overvågningsprogram NOVANA¹³, og dels projektspecifikke fugleoptællinger, som er gennemført efter standardiseret metode. J.nr. 18/00225
(1131-17-185)
RBB-EKN
Side 11 af 23
- At VVM-redegørelsen er udarbejdet efter en "worst case"-tilgang, hvilket vil sige ud fra vurderinger af de værst tænkelige påvirkninger inden for en teknisk ramme for projektet. I VVM-redegørelsen indgår således for hvert fagemne en beskrivelse af worst case-scenarier, og det er vurderet hvilket scenarie, der vil medføre den største miljøpåvirkning.
- At formålet med en VVM-redegørelse er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på blandet andet det fysiske/kemiske, menneskelige og naturlige miljø i projektets levetid som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til anlægstyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.
- At kravet i VVM-bekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 4, er opfyldt, idet VVM-redegørelsen og det materiale, som blev lagt til grund for redegørelsen, indeholder en beskrivelse og vurdering af de alternative placeringer, som blev undersøgt i forbindelse med havvindmølleprojektet.

¹³ Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur.

- At VVM-redegørelsen, jf. § 3, stk. 2 i den dagældende VVM-bekendtgørelse, indeholder en beskrivelse af afværgeforanstaltninger med henblik på at undgå, nedbringe og om muligt neutralisere væsentlige skadelige miljøpåvirkninger, som projektet kan medføre.

Etableringstilladelsen og grundlaget herfor

- At der på tidspunktet for udarbejdelsen af VVM-redegørelsen samt udstedelsen af etableringstilladelsen ikke forelå et detailprojekt for den kommende Vesterhav Syd Havvindmøllepark. Det er først i forbindelse med Energistyrelsens sagsbehandling af, hvorvidt der kan meddeles Vattenfall tilladelse til igangsætning af havvindmølleprojektet, at der vil foreligge et detaljeret anlægsprojekt, herunder en beskrivelse af parklayout og møllernes endelige placering og udformning. Vattenfall skal, jf. etableringstilladelsens pkt. 2.2, indsende en detaljeret projektbeskrivelse m.v. til Energistyrelsen til godkendelse senest 2 måneder forud for anlægsarbejdets påbegyndelse. **20. december 2018**
J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)
- At Vattenfall er forpligtet til at sikre, at havvindmølleprojektet holder sig inden for rammerne af den godkendte VVM-redegørelse, og at anlægs-, drifts- og afviklingsarbejder, som ikke kan rummes inden for den godkendte VVM-redegørelse, ikke må igangsættes, jf. etableringstilladelsens pkt. 1.3 og 1.4. RBB-EKN

Side 12 af 23
- At Vattenfall ikke må påbegynde anlægsarbejdet, før Energistyrelsen har givet tilladelse til igangsætning af havvindmølleprojektet, jf. etableringstilladelsens pkt. 2.4.
- At Energistyrelsen som følge af ovenstående forhold ikke på nuværende tidspunkt kan foretage en vurdering af, om Vattenfalls projektplan opfylder vilkårene i etableringstilladelsen, herunder VVM-redegørelsen, idet styrelsen ikke har modtaget Vattenfalls detailprojekt for havvindmølleparken. Det er Energistyrelsens vurdering, at Energiklagenævnet heller ikke kan foretage en sådan vurdering, før der foreligger en tilladelse eller et afslag fra styrelsen på Vattenfalls fremtidige anmodning om tilladelse til igangsætning af projektet, jf. etableringstilladelsens pkt. 2.2.
- At Energistyrelsen, i forbindelse med vurderingen af om der kan meddeles Vattenfall tilladelse til igangsætning af havvindmølleprojektet, vil tage stilling til, hvorvidt Vattenfalls detailprojekt overholder vilkårene i etableringstilladelsen, herunder kravene i VVM-redegørelsen.

- At det er hensigten med etableringstilladelsens pkt. 2.2 og 2.4, at Energistyrelsen først kan og skal foretage en vurdering af i de etableringstilladelsens stillede vilkår, når styrelsen modtager Vattenfalls detaljerede projektbeskrivelse.

Nye oplysninger

Energiklagenævnet har i forbindelse med det ovenfor anførte om VVM-forløbet forespurgt Energistyrelsen, om igangsætningstilladelsen – eller et eventuelt afslag herpå – vil blive offentliggjort og ledsaget af en klagevejledning til Energiklagenævnet. Energistyrelsen har i forbindelse hermed oplyst følgende:

”[...]

Energistyrelsen kan hertil oplyse, at bemærkningerne ikke skal forstås således, at styrelsens kommende ”igangsætningstilladelse” eller afslag vedr. igangsætning af havvindmølleparken Vesterhav Syd vil blive offentliggjort og ledsaget af en klagevejledning.

Det er styrelsens opfattelse, at afgørelsen om etableringstilladelse til havvindmølleprojekt Vesterhav Syd kan udnyttes, når det indsendte detailprojekt opfylder de stillede vilkår i etableringstilladelsen, herunder VVM-redegørelsen. Koncessionshaveren får således ikke en ny rettighed med ”igangsætningstilladelsen”, og der kan heller ikke stilles nye vilkår eller krav til havvindmølleprojektet i denne, idet vilkår og krav følger af den meddelte etableringstilladelse.

[...]”

Energiklagenævnet har endvidere modtaget Energistyrelsens delbeslutning af 26. november 2018 om, hvorvidt der kan meddeles Vattenfall igangsætningstilladelse til havvindmølleprojektet. Delbeslutningen er truffet på baggrund af Vattenfalls detailprojekt af 12. november 2018 om havvindmølleprojektets støjmæssige og visuelle forhold, som var vedlagt Energistyrelsens delbeslutning. Der er med delbeslutningen ikke meddelt Vattenfall igangsætningstilladelse, idet Energistyrelsen ikke på nuværende tidspunkt har modtaget alle de oplysninger fra Vattenfall, som er påkrævet i henhold til etableringstilladelsen for at kunne meddele endelig igangsætningstilladelse.

Retsgrundlag

Retsgrundlaget fremgår af bilag til denne afgørelse.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 13 af 23

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

1. Energiklagenævnets kompetence

Det fremgår af VE-lovens § 66, stk. 1, at Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af Energi-, Forsynings- og Klimaministeren efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

Af VE-lovens § 67, stk. 1, fremgår endvidere, at der kan klages over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, såfremt afgørelsen tillige er omfattet af lovens §§ 26-28.

Energistyrelsens etableringstilladelse til Vesterhav Syd Havvindmøllepark er givet efter VE-lovens § 25 (etableringstilladelser), som er omfattet af VE-lovens §§ 26 – 28 (VVM-pligtige anlæg m.v.). Det fremgår af §§ 26 – 28, at der alene kan meddeles etableringstilladelse på baggrund af en vurdering af miljømæssige konsekvenser, såfremt der er tale om etablering af anlæg, som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad. Det er endvidere et krav, at der forinden meddelelse af etableringstilladelse foretages en habitatvurdering under hensyn til bevaringsmålsætningerne for udpegede internationale naturbeskyttelsesområder, såfremt anlæg omfattet af lovens § 25 kan påvirke sådanne områder væsentligt. Klager kan derfor påklage de miljømæssige forhold i afgørelsen til Energiklagenævnet.

Det fremgår af VVM-redegørelsen for havvindmølleprojektet¹⁴, at der tillige er gennemført en miljøvurdering, der indgår som en integreret del af VVM-redegørelsen, samt at redegørelsen omfatter en vurdering af de miljømæssige effekter af energianlægget både på havet og på land. Energistyrelsen under Klima-, Energi- og Bygningsministeriet (nu Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet) er godkendende VVM-myndighed for elanlægget på havet, mens Naturstyrelsen under Miljøministeriet (nu Miljø- og Fødevareministeriet) er godkendende myndighed for landanlæggene.

Energiklagenævnet har i henhold til VE-lovens bestemmelser alene kompetence til at behandle klager over etableringstilladelsen samt de miljømæssige forhold for den del af projektet, der vedrører elanlægget på havet, eller som er en følge heraf – herunder det interne kabelnet på havet samt ilandføringskablerne frem til ilandføringspunkterne på land – men ikke projektet på land.

2. VVM-reglernes formål og anvendelse

Formålet med VVM-reglerne er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til projektyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.

¹⁴ Vesterhav Syd Havvindmøllepark, VVM-redegørelse og miljørapport, Del 0, 1, 2, 3 og 4.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 14 af 23

VVM-direktivets¹⁵ regler om forudgående miljøvurdering af projekter, herunder projekter på havet, er bl.a. gennemført ved VE-lovens § 26 og bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet (herefter VVM-bekendtgørelsen).¹⁶ VE-loven og VVM-bekendtgørelsen skal derfor fortolkes i overensstemmelse med VVM-direktivet samt EU-domstolens praksis på området.

Af VVM-bekendtgørelsens § 1 og § 2, stk. 1, 1. led fremgår, at bekendtgørelsen vedrører vurderingen af indvirkningerne på miljøet for projekter om etablering af elproduktionsanlæg på havet, når projekterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

Det fremgår endvidere af VE-lovens § 26, stk. 1, at der er pligt til at gennemføre en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, såfremt projektet antages at påvirke miljøet i væsentlig grad. Energiklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Energistyrelsens vurdering af, at der er tale om et projekt, der må antages at påvirke miljøet væsentligt.

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

2.1. Kravet om tilladelse

Det følger af VVM-bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1, at der i forhold til projekter om etablering af elproduktionsanlæg efter VE-lovens § 25, stk. 1, skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til projektet, hvor det må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Side 15 af 23

Kravet efter VVM-bekendtgørelsen udspringer af VVM-direktivets artikel 2, stk. 1, hvorefter medlemsstaterne har pligt til at vedtage "... de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de projekter, der bl.a. på grund af art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af indvirkningerne, inden der gives tilladelse."

Begrebet "tilladelse" er ikke nærmere defineret i hverken VE-loven eller VVM-bekendtgørelsen. Det følger derimod af VVM-direktivets artikel 1, stk. 2, litra c, at en "tilladelse" er en "afgørelse fra den eller de kompetente myndighed(er), som giver bygherren ret til at gennemføre projektet" [Energiklagenævnets fremhævelse]. Det er fastslået i EU-domstolens praksis, at VVM-direktivets

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014.

¹⁶ Bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet. Bekendtgørelsen er i dag ophævet men var gældende på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen meddelte Vattenfall etableringstilladelse den 22. december 2016.

definition af begrebet ”tilladelse” skal lægges til grund i alle medlemsstater, jf. sag C-290/03, Diane Barker, præmis 40 og 41.

Begrebet ”tilladelse” i direktivets forstand er endvidere nærmere fastlagt af EU-domstolen, der har anført, at der ved en tilladelse må forstås den beslutning – der er truffet i et eller flere led – af den myndighed eller de kompetente myndigheder, som gør det muligt for bygherren at påbegynde anlægsarbejdet til gennemførelse af projektet.¹⁷

Det fremgår af sagens oplysninger om VVM-forløbet i sagen, at Energistyrelsen – foruden den allerede meddelte etableringstilladelse – på et senere tidspunkt på baggrund af et af Vattenfall udarbejdet detailprojekt, der beskriver udformningen af det konkrete projekt, vil tage stilling til, hvorvidt der kan meddeles en igangsætningstilladelse. Først herefter vil anlægsarbejdet til etablering af havvindmølleprojektet kunne igangsættes.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

Vattenfall vil således ikke i medfør af den meddelte etableringstilladelse være berettiget til at påbegynde anlægsarbejdet til gennemførelse af Vesterhav Syd Havvindmøllepark, idet en sådan igangsætning af etableringen af det fysiske anlæg vil forudsætte, at Energistyrelsen meddeler en igangsætningstilladelse. Anlægsarbejdet må således tidligst påbegyndes på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen – på baggrund af et af Vattenfall udarbejdet detailprojekt hvori det er dokumenteret, at vilkårene i etableringstilladelsen er opfyldt – har meddelt en igangsætningstilladelse.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 16 af 23

Det er på den baggrund Energiklagenævnets opfattelse, at den efter VVM-direktivet anførte tilladelse, vil være den tilladelse, som giver bygherren ret til at gennemføre projektet. Idet en endelig tilladelse til etablering af Vesterhav Syd Havvindmøllepark først foreligger på tidspunktet for meddelelsen af igangsætningstilladelsen, må Energiklagenævnet afvise, at den foreliggende etableringstilladelse udgør en ”tilladelse” i VVM-direktivets forstand.

Energiklagenævnet finder derfor i overensstemmelse med EU-domstolens praksis, at etableringstilladelsen og igangsætningstilladelsen i forening må betegnes som en tilladelse i flere led, og at det først er, når der meddeles en igangsætningstilladelse, at der foreligger en tilladelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktivets artikel 2, stk. 1 sammenholdt med artikel 1, stk. 2, litra c.

¹⁷ Sag C-332/04, Kommissionen mod Spanien, dom af 16. marts 2006, præmis 53. Se hertil også Sag C-290/03, Diane Barker mod London Borough of Bromley, præjudiciel afgørelse af 4. maj 2006, præmis 42 - 49.

2.2. Tidspunktet for vurderingen af indvirkninger på miljøet

Det følger af VVM-direktivets artikel 2, stk. 1, at et projekts indvirkninger på miljøet skal være vurderet, 'inden der gives tilladelse'. Det følger endvidere af 2. betragtning i direktivets præambel, at indvirkningerne på miljøet bør tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings- og beslutningsprocesser. Dette er endvidere understreget af EU-domstolen i bl.a. sag C-201/02, Delena Wells, præmis 42, 50 og 51.¹⁸

I forhold til tilladelsesprocedurer i flere led er det videre fastslået i sag C-201/02, præmis 52, at netop i de tilfælde, hvor en tilladelse meddeles i flere led, f.eks. hvor det første led består af en grundlæggende afgørelse og det andet led af en gennemførelsesafgørelse, der ikke kan gå ud over de parametre, der er fastsat i det første led, skal de virkninger, som et projekt kan have på miljøet identificeres og vurderes i forbindelse med proceduren i forhold til det første led. Vurderingen af væsentlige indvirkninger på miljøet, kan således alene foretages under proceduren i forbindelse med den sidste og afgørende tilladelse, dvs. gennemførelsesafgørelsen, såfremt virkningerne først lader sig identificere og dermed vurdere på dette tidspunkt.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

Det er Energiklagenævnets opfattelse, at der i den foreliggende sag er tale om en tilladelsesprocedure i flere led, idet igangsætningstilladelsen ikke kan gå ud over de parametre, der er fastsat i etableringstilladelsen. Forløbet i sagen bevirker imidlertid, at projektet ikke har været tilstrækkeligt konkret på det tidspunkt, hvor VVM-vurderingen er gennemført, og etableringstilladelsen er meddelt. Det er derfor en forudsætning, at der fra det tidspunkt, hvor der foreligger et konkret projekt, men inden der meddeles igangsætningstilladelse til projektet, foretages en (evt. supplerende) vurdering af det konkrete projekts indvirkninger på miljøet i overensstemmelse med VVM-regelgrundlaget.

RBB-EKN

Side 17 af 23

Henset til formålet bag VVM-direktivet finder Energiklagenævnet, at direktivets artikel 2, stk. 1 skal fortolkes således, at bestemmelsen indeholder en forpligtelse til at foretage en vurdering af projektets indvirkninger på miljøet, inden der meddeles den i artikel 2, stk. 1 nævnte tilladelse, jf. artikel 1, stk. 2, litra c.

Energiklagenævnet lægger ved vurderingen heraf vægt på, at det ikke kan udelukkes, at f.eks. valg af et andet opstillingsmønster og/eller type havvindmølle kan have en anden og muligvis større miljømæssig indvirkning på det omgivende miljø end den påvirkning, som er illustreret og vurderet for rammeprojektet i VVM-redegørelsen. Energiklagenævnet bemærker i den forbindelse, at vurderingen af den visuelle påvirkning i baggrundsrapporten

¹⁸ Sag C-201/02, The Queen mod Secretary of State for Transport, Local Government and the Regions og Delena Wells, præjudiciel afgørelse af 7. januar 2004.

om de landskabelige forhold¹⁹ alene er baseret på, at havvindmøllerne opstilles i det foreslåede grid-mønster. Det anføres i baggrundsrapporten, at et andet opstillingsmønster kan medføre betydeligt forværrede visuelle problemstillinger, som der ikke er redegjort for i rapporten. Påvirkningen af landskabet kan således have en væsentlig større indvirkning på miljøet, end hvad vurderingen i rapporten kan give indtryk af.

VVM-redegørelsens brede rammevurdering af havvindmølleprojektets indvirkninger på miljøet afspejles endvidere i etableringstilladelsens punkt 4.7, hvoraf det fremgår, at der bør tilstræbes en placering af havvindmøllerne så langt fra kysten som muligt. Energiklagenævnet finder ikke, at det er muligt at vurdere det konkrete projekts indvirkninger på miljøet uden nærmere retningslinjer for, hvorledes havvindmøllerne skal opstilles, idet beslutningsgrundlaget dermed kan afvige væsentligt fra det projekt, som realiseres.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

Energiklagenævnet bemærker, at en VVM-redegørelse skal tilvejebringe oplysninger for to typer af målgrupper – beslutningstagere og andre, som potentielt kan blive berørt af det pågældende projekt. Hensigten er at vurdere et projekts miljømæssige konsekvenser i forhold til et områdes miljømæssige bæreevne samt at inddrage den berørte offentlighed i beslutningsprocessen. Et afgørende hensyn bag VVM-reglerne er, at den berørte offentlighed og beslutningstagerne skal kunne tage stilling til det konkrete projekt, hvilket forudsætter, at det projekt, der vurderes, ikke afviger væsentligt fra det projekt, der påtænkes realiseret.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 18 af 23

Da VVM-redegørelsens beskrivelse af rammeprojektets indvirkninger på det omgivende miljø ikke opfylder forpligtelsen til at vurdere det konkrete projekt, hvortil der meddeles tilladelse, finder Energiklagenævnet, at der skal udarbejdes et VVM-tillæg til den eksisterende VVM-redegørelse, hvori det konkrete projekts miljømæssige påvirkninger beskrives og vurderes.

Idet etableringstilladelsen og igangsætningstilladelsen samlet set udgør en "tilladelse" i VVM-direktivets forstand, finder Energiklagenævnet, at den i sagen anvendte tilladelsesprocedure i det konkrete tilfælde ikke er i overensstemmelse med VVM-regelgrundlaget samt den af EU-domstolen udviklede praksis på området, idet proceduren udelukker, at der vil kunne klages over det konkrete projekts miljømæssige påvirkninger, såfremt disse ikke fuldt ud er sammenfaldende med det oprindelige grundlag for VVM-redegørelsen.

¹⁹ Vesterhav Syd Havmøllepark, VVM-redegørelse – baggrundsrapport, Landskabelige forhold, April 2015.

På den baggrund ophæves og hjemvises den del af Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016 om etableringstilladelse til Vesterhav Syd Havvindmøllepark, som vedrører vurdering af virkningerne på miljøet med henblik på, at Energistyrelsen udarbejder et VVM-tillæg, der omfatter det konkrete projekt, og først herefter træffer endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang.

Energiklagenævnet bemærker, at nævnet med denne afgørelse ikke har fundet anledning til at forholde sig til de øvrige af klagerne anførte klagepunkter.

Energiklagenævnets afgørelse

Energiklagenævnet ophæver og hjemviser den del af Energistyrelsens afgørelse af 22. december 2016, der angår vurderingen af virkningerne på miljøet, til fornyet behandling. Hjemvisningen sker med henblik på, at Energistyrelsen udarbejder et VVM-tillæg, der omfatter det konkrete projekt, og først herefter træffer endelig afgørelse i sagen under inddragelse af den berørte offentlighed og med mulighed for klageadgang.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møder den 5. november 2018 og 17. december 2018.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 66 i VE-loven (lovbekendtgørelse nr. 1194 af 28. september 2018 om lov om fremme af vedvarende energi) og § 89 i elforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 1009 af 27. juni 2018 om lov om elforsyning).

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter VE-loven eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. VE-lovens § 66, stk. 5, jf. elforsyningslovens § 89, stk. 7.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 19 af 23

På nævnets vegne

Peter Ulrik Urskov
Nævnshoved

/Rasmus Bjerre Bach
Fuldmægtig, cand. jur.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 20 af 23

Bilag

Uddrag af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

”[...]

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

2. betragtning i VVM-direktivets præambel. I henhold til bestemmelserne i artikel 191 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bygger Unionens politik på miljøområdet navnlig på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler. Indvirkningerne på miljøet bør tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings- og beslutningsprocesser.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

Side 21 af 23

...

Artikel 1. Dette direktiv vedrører vurderingen af de indvirkninger på miljøet af offentlige og private projekter, der er af en sådan beskaffenhed, at de vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

Stk. 2. I dette direktiv forstås ved:

...

c) »tilladelse«: afgørelse fra den eller de kompetente myndighed(er), som giver bygherren ret til at gennemføre projektet

...

Artikel 2. Medlemsstaterne vedtager de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få

væsentlige indvirkninger på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af deres indvirkninger på miljøet, inden der gives tilladelse. Disse projekter er defineret i artikel 4.

[...]"

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 1288 af 27. oktober 2016 om fremme af vedvarende energi.

"[...]

20. december 2018

§ 25. Etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kan kun foretages efter forudgående tilladelse fra energi-, forsynings- og klimaministeren.

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

...

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

§ 26. Tilladelser efter § 25 til etablering af anlæg, ændring eller udvidelse af anlæg, som allerede er godkendt, udført eller ved at blive udført, og som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom.

RBB-EKN

Side 22 af 23

...

§ 27. Med henblik på at undgå skade på udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet skal anlægsprojekter efter § 25, der i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke sådanne områder væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.

...

§ 66. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af energi-, forsynings- og klimaministeren eller af Energitilsynet efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

...

§ 67. Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 26 – 28.

...

[...]"

Uddrag af bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.

20. december 2018

J.nr. 18/00219
(1131-17-157)

"[...]

J.nr. 18/00222
(1131-17-170)

§ 1. Denne bekendtgørelse vedrører vurdering af indvirkningerne på miljøet (VVM) i forbindelse med projekter nævnt i § 2, stk. 1, på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone.

J.nr. 18/00225
(1131-17-185)

RBB-EKN

§ 2. Der skal foreligge en VVM-redegørelse, inden der gives tilladelse til følgende projekter, når de må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet:

Side 23 af 23

1) Projekter om etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vand og vind, jf. § 25, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi.

...

[...]"